

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-349-1-21>

**IMPLEMENTATION OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES
IN THE TEACHING OF PROPAEDEUTICS OF PEDIATRICS
UNDER MARTIAL LAW IN UKRAINE**

**ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ПРИ ВИКЛАДАННІ ПРОПЕДЕВТИКИ ПЕДІАТРІЇ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ**

Frolova T. V. Фролова Т. В.

*Doctor of Medical Sciences, Professor,
Head of the Department of Propaedeutics
of Pediatrics
Kharkiv National Medical University
Kharkiv, Ukraine*

*доктор медичних наук, професор,
завідувачка кафедри пропедевтики
педіатрії
Харківський національний медичний
університет
м. Харків, Україна*

Tereshchenkova I. I. Терещенкова І. І.

*Candidate of Medical Sciences,
Associate Professor at the Department of
Propaedeutics of Pediatrics
Kharkiv National Medical University
Kharkiv, Ukraine*

*кандидат медичних наук,
доцент кафедри пропедевтики педіатрії
Харківський національний медичний
університет
м. Харків, Україна*

Siniaieva I. R. Сіняєва І. Р.

*Candidate of Medical Sciences,
Associate Professor at the Department of
Propaedeutics of Pediatrics
Kharkiv National Medical University
Kharkiv, Ukraine*

*кандидат медичних наук,
доцент кафедри пропедевтики педіатрії
Харківський національний медичний
університет
м. Харків, Україна*

Підвищення ефективності до вимог організації якості освітнього процесу є комплексною задачею, вирішення якої потребує системного підходу. На етапі вимушеної реорганізації медичної освіти в Україні, яка зумовлена воєнним станом, підвищення вимог до забезпечення ефективності організації якості освітнього процесу є необхідним завданням, вирішення якого потребує системного підходу. Слід відмітити, що в процесі підготовки здобувачів передвищої освіти під час карантинних обмежень та дії воєнного стану відбулись значні зміни, які стимулювали стрімкий розвиток цифрової компетентності майбутніх фахівців [1, с. 25]. Було активно ініційовано впровадження дистанційних та віртуальних підходів до навчального процесу. На наш погляд, одними

з найбільш вагомих тенденцій сьогочасної підготовки лікарів, наряду з традиційними, є цифровізація та навчання в режимі онлайн, які включають не тільки дистанційне навчання, а й запровадження мобільних технологій, створення цифрового середовища для викладача та студентів-медиків. Оскільки навчальний процес у закладах вищої школи орієнтований не лише на набуття знань, а й на формування професійних компетенцій, то інноваційні технології навчання орієнтовані більше на фаховість, а не на педагогічний вимір. Відзначено, що інноваційні технології навчання забезпечують тріаду компетенцій сучасної системи вищої школи: *hard-skills*, *soft-skills* та *digital-skills* [2, с. 1]. Тобто сучасна підготовка лікарів неможлива без впровадження інноваційних технологій в навчально-педагогічний процес, які не тільки полегшують засвоєння матеріалу, але й підвищують зацікавленість студентів до вивчення дисциплін. Ключовими особливостями інноваційних методів навчання є ініціювання студента до самостійного пошуку знань через визначення викладачем проблематизації навчального матеріалу; інтеграція різних видів діяльності студентів: навчальної, наукової, практичної; створення умов, максимально наближених до реальних; широкий доступ до освітніх ресурсів, опосередкована роль викладача та самостійна й автономна роль студента [3, с. 1]. Безпосередньо процес вивчення клінічної дисципліни перетворюється в активну взаємодію викладача та студента за допомогою онлайн платформ та різноманітних сервісів. Розширенню комунікації та швидкості сприйняття інформації студентами сприяють зручні і повністю забезпечені платформи, в яких є велика кількість інструментів для створення тестів (Google форми, Quizlet, Kahoot), зберігання та обміну інформацією (відео, віртуальні онлайн-дошки, ігрові механіки, квест-технології, електронні книжки та ін.

При проведенні практичних занять ми зупинилися на використанні сервісу Google-Jamboard тому, що серед інтерактивних та більш доступних ресурсів, він спрямований на формування в студентів навиків індивідуальної роботи та співпраці в команді, а у викладача навичок педагогічної взаємодії в синхронному режимі навчання. Також цей ресурс дає педагогам свободу досліджувати варіанти спільної віртуальної освіти без обмежень вартості та географічного розташування. Має додатковий потенціал у сферах міжпрофесійних дискусій, таких як дослідження, семінари з професійного розвитку або інші творчі середовища. Він пропонує додатковий елемент у наборі інструментів медичного педагога, який можна використовувати для високоякісної медичної підготовки на до дипломному (студентському) та післядипломному рівнях [4, с. 347].

Слід відзначити, що інтерактивна віртуальна дошка Google-Jamboard дозволяє викладачу показувати головну інформацію під час заняття в Google Meet, Microsoft Teams або Zoom, а також водночас взаємодіяти з усією групою студентів в процесі вивчення клінічної дисципліни «Пропедевтика педіатрії». Звісно, що перед використанням сервісу Jamboard на практичному занятті зі студентами, викладачу необхідно продумати та провести попередню підготовку з відповідної теми заняття. Тому, під час підготовки до заняття педагог розробляє для кожного студента своєрідну модель (*frame*) певних питань або клінічних кейсів, які будуть розглядатися на даному практичному занятті. Наприклад, запропонувати здобувачам позначити на рисунках точки аускультатії серця та легень у дітей, сегменти легень, зміну меж серця за віком, границі печінкової тупості, чи встановити синдромальний діагноз на основі отриманих даних про пацієнта, тощо. Під час виконання завдань студенти-медики активізують свої базові знання, аналізують скарги, дані об'єктивного обстеження, лабораторні показники хворої дитини, аргументують свої відповіді. Таким чином проходить своєрідна дискусія щодо визначення основних симптомів. Це сприяє розвитку навичок співпраці в майбутніх лікарів та роботі в команді, оскільки група приймає колегіальне рішення.

Наприкінці обов'язково здійснюється дуже важливий етап заняття – зворотній зв'язок, різноманітністю якого може бути саморефлексія. Зокрема, викреслено питання або ситуаційні завдання, які викликали найбільше труднощів при їх виконанні і потребують додаткової уваги.

Отже застосування інформаційно-комунікативних технологій в процесі вивчення пропедевтики педіатрії в складних умовах сьогодення є перспективним і дозволяє сформувати достатню компетентність і критичне мислення в студентів-медиків, що сприяє забезпеченню якості їхньої майбутньої професійної діяльності.

Література:

1. Боско Н. Цифрова компетентність здобувачів фахової передвищої освіти. *Теорія і практика професійного становлення фахівця в інноваційному соціокультурному просторі*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. науково-педагогічних, педагогічних працівників і молодих учених (Дніпро, 5-6 квітня 2023р.) Дніпро, 2023. С. 25–28.

2. Терещук, В. І., Ільченко, А. М., & Семенишина, І. В. (2023). Інноваційні технології навчання у закладах вищої освіти. *Академічні візії*, (16). вилучено із <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/157>).

3. Швець Г. О. Сучасні інноваційні методи викладання у вищій школі: матеріали IV всеукраїнської практ.-пізнав. інтернет-конф. <https://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/42#>

4. Sweeney E., Beger A., Reid L. Google Jamboard for virtual anatomy education. *The Clinical Teacher*. 2021. № 18(4). С. 341–347.